

0-1 YAŞ DÖNEMİ

Dr. Nazan ÇALBAYRAM

* Büyüme

- Organizmadaki hücre sayısı ve büyüklüğündeki artıştır.

* Gelişme

- Hücre ve dokuların yapı ve içeriğinin değişimiyle bedensel olgunlaşmayı içerir.

BÜYÜME

- Organizmada ki hücre sayısının ve büyüklüğünün artması

1. Hipertrofi

2. Hiperplazi

GELİŞME

- Fonksiyonel ve fizyolojik olgunlaŐma süreci

Büyüme+ OlgunlaŐma + ğrenme = GELİŞME

Büyüme ve Gelişmenin Özellikleri

- ⌚ Büyüme ve gelişme bir süreçtir.
- ⌚ Büyüme ve gelişme sürecinde belirli yön ve sıra vardır (*Baş –Omuz –Gövde –Ayak*)
- ⌚ Vücut bölümlerinde büyüme ve gelişme merkezden uçlara doğrudur.
- ⌚ Kaba motor-ince motor. (*Örn: önce omzunu, sonra kolunu, sonra elini ve en son olarak da parmaklarını kullanmaya çalışır*)
- ⌚ Büyüme ve gelişmede bireysel farklılıklar vardır.

Psiko-seksüel Gelişim Kuramı (Freud)

- 0-1 yaş ⇒ □ Oral dönem
- 1-3 yaş ⇒ □ Anal dönem
- 3-6 yaş ⇒ □ Fallik dönem
- 6-12 yaş ⇒ □ Latent dönem
- 12-18 yaş ⇒ □ Genital dönem

Bilişsel Gelişim Kuramı (Piage)

0-1 yaş ⇒ Duyuşsal hareket dönemi

2-4 yaş ⇒ İşlem öncesi dönem

4-7 yaş ⇒ İşlem öncesi sezgici dönem

7-12 yaş ⇒ Somut işlemsel dönem

12-18 yaş ⇒ Soyut düşünme dönemi

Psiko-sosyal Gelişim Kuramı

0-1	yaş	⇒	Güven-güvensizlik
1-3	yaş	⇒	Özerklik-utanç yada kararsızlık
3-6	yaş	⇒	Girişkenlik-suçluluk
6-12	yaş	⇒	Çalışkanlık, aşağılık
12-18	yaş	⇒	Kendini koruma-rol koruması

Büyüme Gelişmeye Etki Eden Faktörler

Genetik Faktörler: Anne ve babadan geçen genler çocuğun büyüme ve gelişmesini, görünümünü, kişiliğini ve yeteneklerini önemli ölçüde tayin eder.

Hormonal Faktörler: Büyüme hormonu, tiroid hormonu ve böbrek üstü bezi ve gonodlardan salınan hormonlar büyüme ve gelişmeyi etkiler.

Büyüme Gelişmeye Etki Eden Faktörler

Maternal Faktörler: Annenin beslenme yetersizliği, geçirdiği enfeksiyonlar, kronik hastalıklar. Rh uyuşmazlığının bulunması x-ray ışınına maruz kalması büyüme gelişmeyi etkileyen faktörler arasında yer alır.

Post-natal Faktörler: Beslenme, konjenital anomaliler, sosyo-ekonomik faktörler, mevsimler ve iklim büyüme ve gelişmeyi etkiler.

0-1 YAŞ DÖNEM ÖZELLİKLERİ (BEBEKLİK DÖNEMİ)

Freud'a göre; oral dönem,

Piaget'e göre; duyuşsal hareket dönemi

Ericson'a göre; güven – güvensizlik dönemi

Fiziksel Özellikler

- **Büyüme:** Bebekler ilk altı ay içerisinde çok hızlı büyürler, ortalama her ay 680 gr alırlar.
- **Görme:** Görme kapasiteleri giderek gelişir. Küçük nesnelere fiksasyon 10.ayı bulur.

Fiziksel Özellikler

İşitme

- Doğumdan önce varolan işitme yeteneği giderek gelişir.

- Göğüs: 1 yaşın sonuna kadar göğüs çevresi baş çevresine eşit olarak büyümesini sürdürür.
- Uyku: Günün büyük bir bölümünü uykuda geçirirler, sadece gereksinimleri olduğunda uyanırlar. Genellikle bebekler ilk 3 ay içinde geceleri uyuma alışkanlığı kazanırlar. 6.ayda bütün gece uyuyabilirler. Bebeğın uykusu beslenme aralıklarına, acıkma ritmine ve mide kapasitesine bağlıdır.

- Tat alma: Tat alma duyuları gelişmiştir. Tatlı besinleri alırlarken acılı ve ekşili besinleri dilleri ile dışarı iterler.
- Boşaltım: Bebeklerde peristaltik aktivite hızlıdır, bebek ne kadar küçükse acıkma sıklığı o kadar fazla olur. Bu durum defekasyon sayısını artırır. Sık idrar yapar.

- Üriner sistem: Böbrekler 1. Yılın sonunda yetişkininkine benzemeye başlar.
- Sinir sistemi: Gelişmeye devam eder.Nöron sayısı artar yapısal olarak da büyür.
- Bağışıklık sistemi: Doğduğunda immatürdür. Plasentadan bebeğe geçen immünglobülünler ilk zamanlarda enfeksiyonlardan korur. Sütle geçen IgA'da 6. Aya kadar kızamık ve kızamıkçıktan korur.

- Diş çıkarma:
  - 6-7. Aylarda dış çıkarmaya başlarlar. Bu bebekten bebeğe değişebilir. Beslenmeye bağlı olabilir.
  - Önce alt kesici dişler daha sonra üst dişler çıkar.
  - 1. yılın sonunda 6-8 tane dişi olur.

- Sindirim sistemi:
  - Fetal hayatta gelişimi tamamlanmıştır, fakat tam olarak fonksiyonel değildir.

Çocuđa ilk 6 ay anne s¼tü verilmelidir.

6 aydan sonra ek gıdalara geçilmelidir. Ek gıdalara geçmede geç kalınırsa anemi görülebilir.

Nöro-müsküler gelişim

1. Ay

2. Ay

3. Ay

4. Ay

5. Ay

6. Ay

7. Ay

8. Ay

9. Ay

10. Ay

11. Ay

12. Ay

0-1 Yaş Çocuğunun Bilişsel Gelişimi

1.AY

- Refleksleriyle hareket eder, çevresiyle ilişkisi yok.

2.AY

- Tanıdık yüzleri bilir. Annesini tanır, gülümser.

3.AY

- Çevresiyle ilgilenmeye başlar

4.AY

- Biberonunu bilir. Çevresiyle aktif olarak ilgilenir.

5.AY

- Aile üyelerini yabancılardan ayırır.
- Yeni gördüğü objelere ilgi gösterir.
- Kendinin ayrı bir birey olduğunu kabul eder.

6.AY

- Yeni uyaranlara ilgiyle tepki verir.
- Annesini farklı kıyafet giydiğinde de tanıyabilir.
- Objeleri elinden alınınca kısa bir süre arar.

7. AY

- Objeleri elinden alınınca arar.
- Çevreden ayrı olduğunu daha iyi anlar.

8. AY

- Kendi kendini beslemeye özen gösterir.
- Çevresiyle ilgilenir meraklıdır.

9. AY

- Elindeki objeleri ısırarak, çevirerek incelemeye çalışır.
- Oyuncakları kutusuna koyabilir.

10. AY

- Taklit etmeye başlar.
- Kitapta resimlere bakar

11. AY

- Erişemeyeceği yerdeki oyuncacı alabilmek için uğraşır.
- Merakı ve çevreye olan ilgisi artar.

12. AY

- Objelere ulaşmak için engelleri aşmaya başlar.
- Amacına ulaşmak için denemeler yapar.

ANNE YOKSUNLUĐU TİPLERİ

Protesto

- Tedaviyi reddeder, bağırır, ağlar.

Ümitsizlik

- Artık ümidi kesiliyor, direnç göstermiyor, sessizleşiyor.

İnkâr ve kopma

- Annesinin kendisini terk ettiđini sevilmediđini, sanır.
- Anne-babası geldiđinde tepki vermez.

0-1 YAŞ ÇOCUĞUNUN PSİKO-SOSYAL GELİŞİMİ

- 1. AY:** KucaĐa alınmaktan ve beslenmekten hoşlanır.
- 2. AY:** Sosyal g¼l¼msemeye başlar.
- 3. AY:** Annesi odaya girdiĐinde aĐlamayı keser.
- 4. AY:** Çevresiyle ilgilenir kucacağa alınmaktan hoşlanır.
- 5. AY:** Objelerle ve insanlarla oynamaktan zevk alır.

- 6. AY: Ben duygusu gelişir, yabancılardan korkar.
- 7. AY: Annesi gidip yabancılar gelince huzursuzlaşır.
- 8. AY: Hayır kelimesinin anlamını bilir.
- 9. AY: Uyutulmaktan ve yalnız kalmaktan hoşlanmaz.
- 10. AY: El çırpma gibi oyunlar oynar.
- 11. AY: Kısıtlamalardan hoşlanmaz.
- 12. AY: Oyunağına karşı bağımlılık kazanır.

0-1 YAŞ ÇOCUĞUNUN DİL GELİŞİMİ

1. AY: Anlamsız sesler çıkarır.

2-3-4. AY: Daha keyifli sesler çıkarır ve hoşlanır.

5. AY: Konuşulanları dinler, özellikle annesine daha keyifli sesler çıkarır.

6. AY: Ses çıkarmaktan hoşlanır. Uyarılara sesli gülererek yanıt verir.

- 7. AY: 4 Farklı heceyi söyleyebilir.
- 8. AY: Oyuncakların sesini taklit etmeye çalışır.
- 9. AY: Baba der.
- 10. AY: Kendi ismini bilir, yanıt verir.
- 11. AY: Sesleri taklit eder. Anlaşılmaz sözleri daha iyi söyler.
- 12. AY: Bir çok basit kelimeyi söyleyebilir.

0-1 YAŞ ÇOCUĞUNUN OYUN GEREKSİNİMİ

4. AY: Çocuk objeleri ağızına götürdüğü için küçük parçalı oyuncaklar verilmez. Ses çıkaran oyuncaklar verilebilir.

7. AY: Plastik oyuncaklar verilir.

9. AY: Sesli oyuncaklar, çekebileceği, kutuya koyup boşaltabileceği oyuncaklar verilir.

10. AY: Müzikli oyuncaklar verilir.

12. AY: Çekilebilen oyuncaklar verilir.

BEBEKLERDE BÜYÜME VE GELİŞMENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

0-36 Ay arası yaşa göre ağırlık persentileri (erkek)

Ağırlık (Kg)

20
18
16
14
12
10
8
6
4

3

6

9

12

15

18

21

24

27

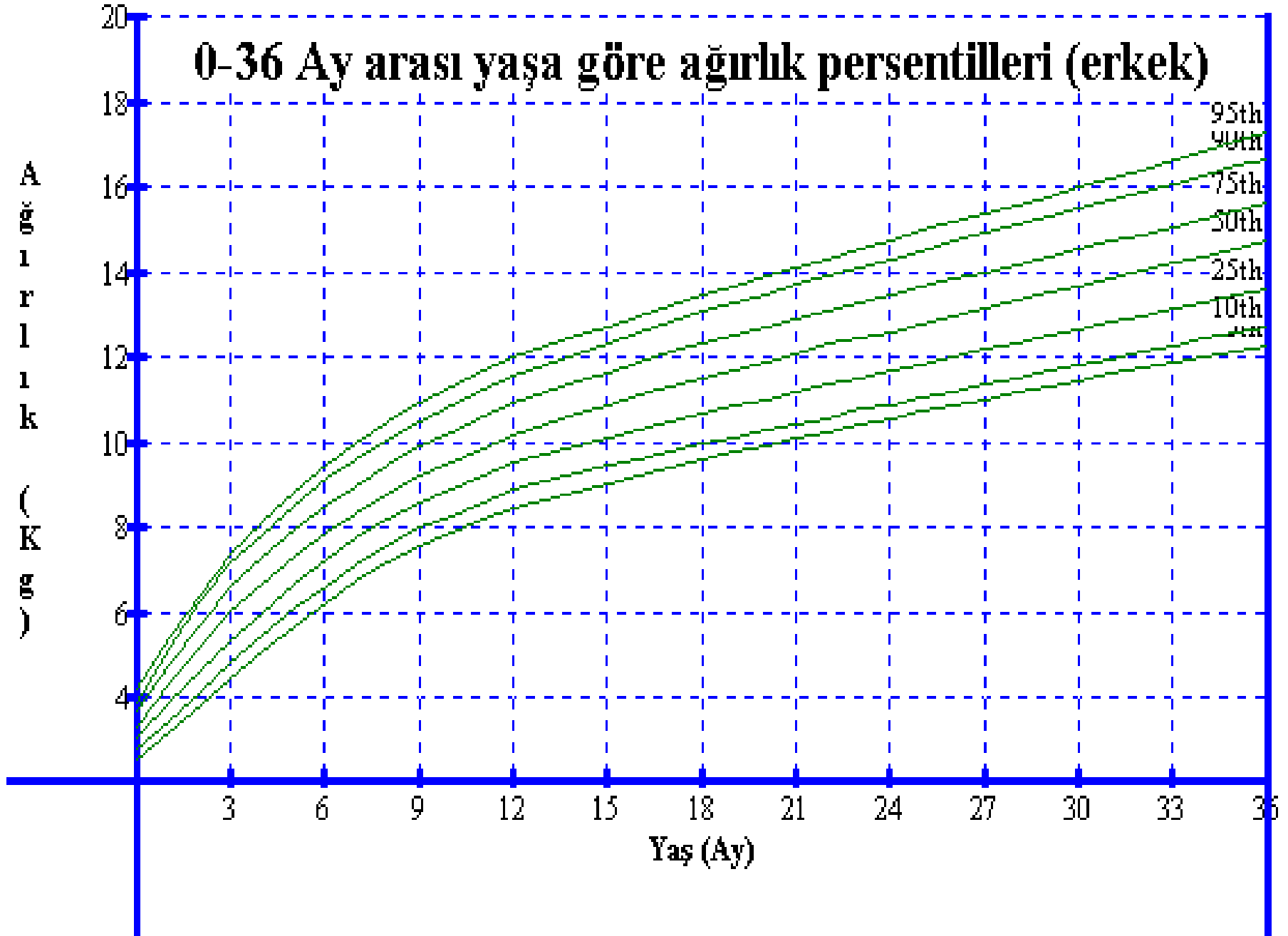
30

33

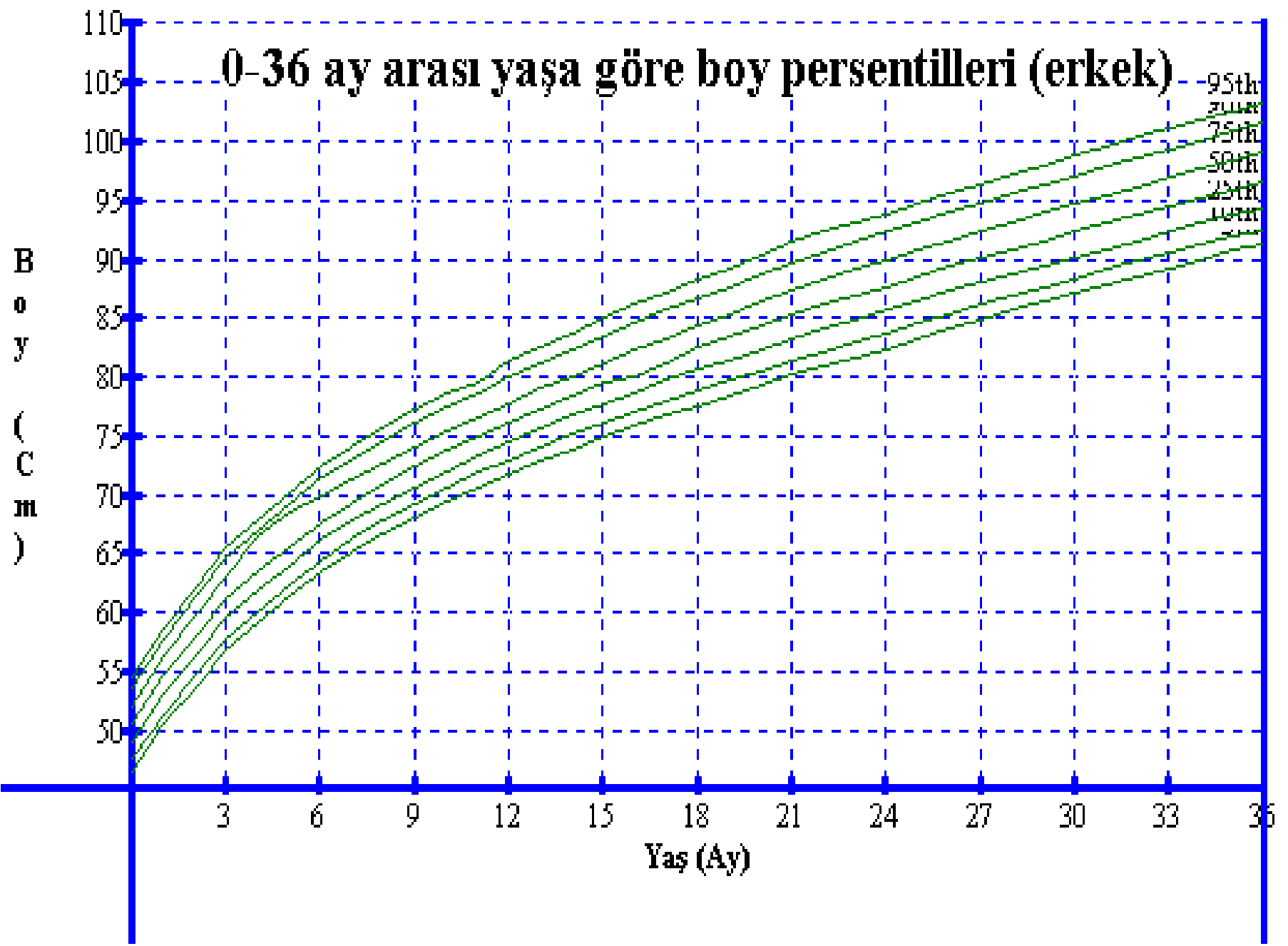
36

Yaş (Ay)

95th
90th
75th
50th
25th
10th
5th

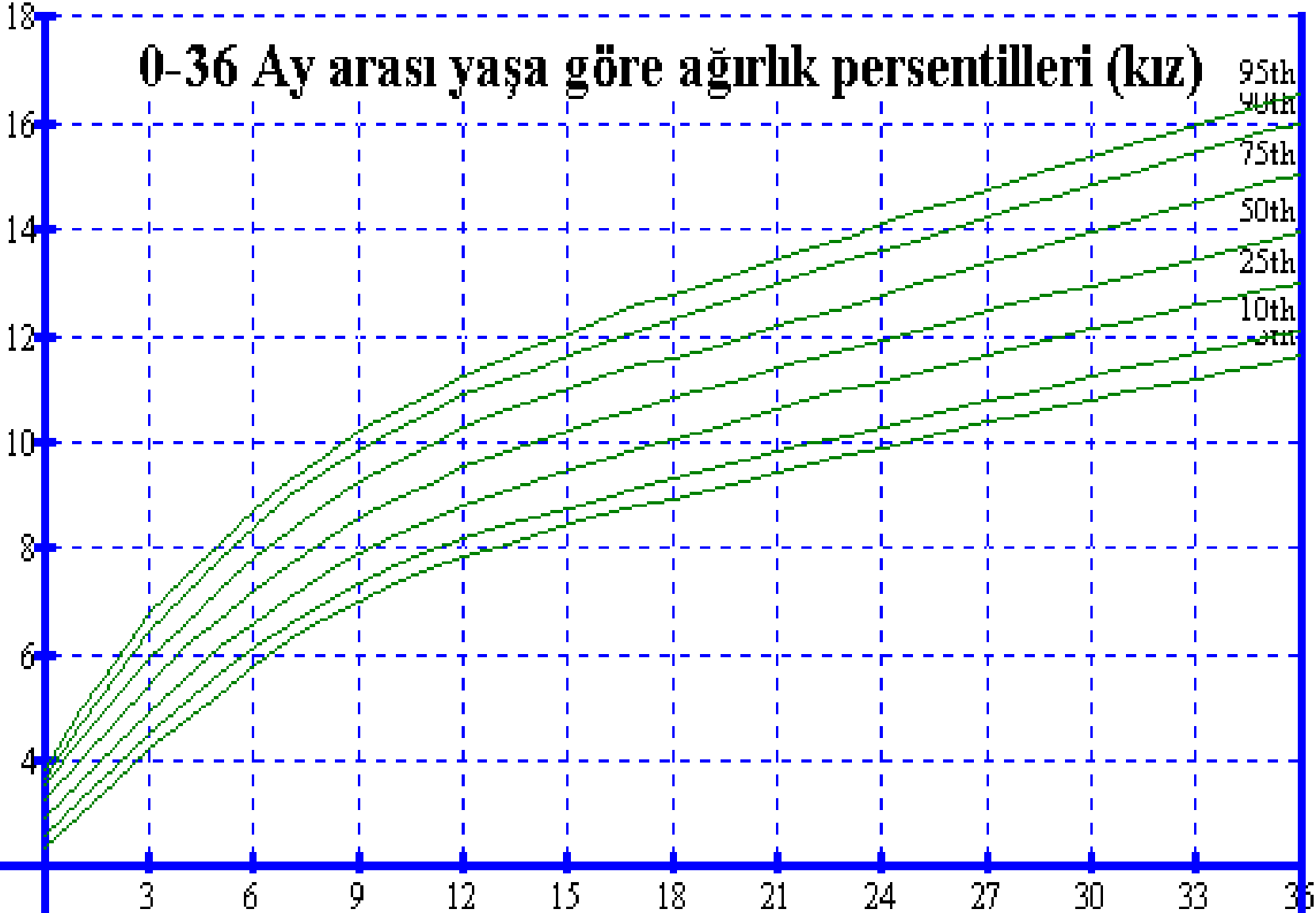
0-36 ay arası yaşa göre boy persentilleri (erkek)

0-36 Ay arası yaşa göre ağırlık persentilleri (kız)

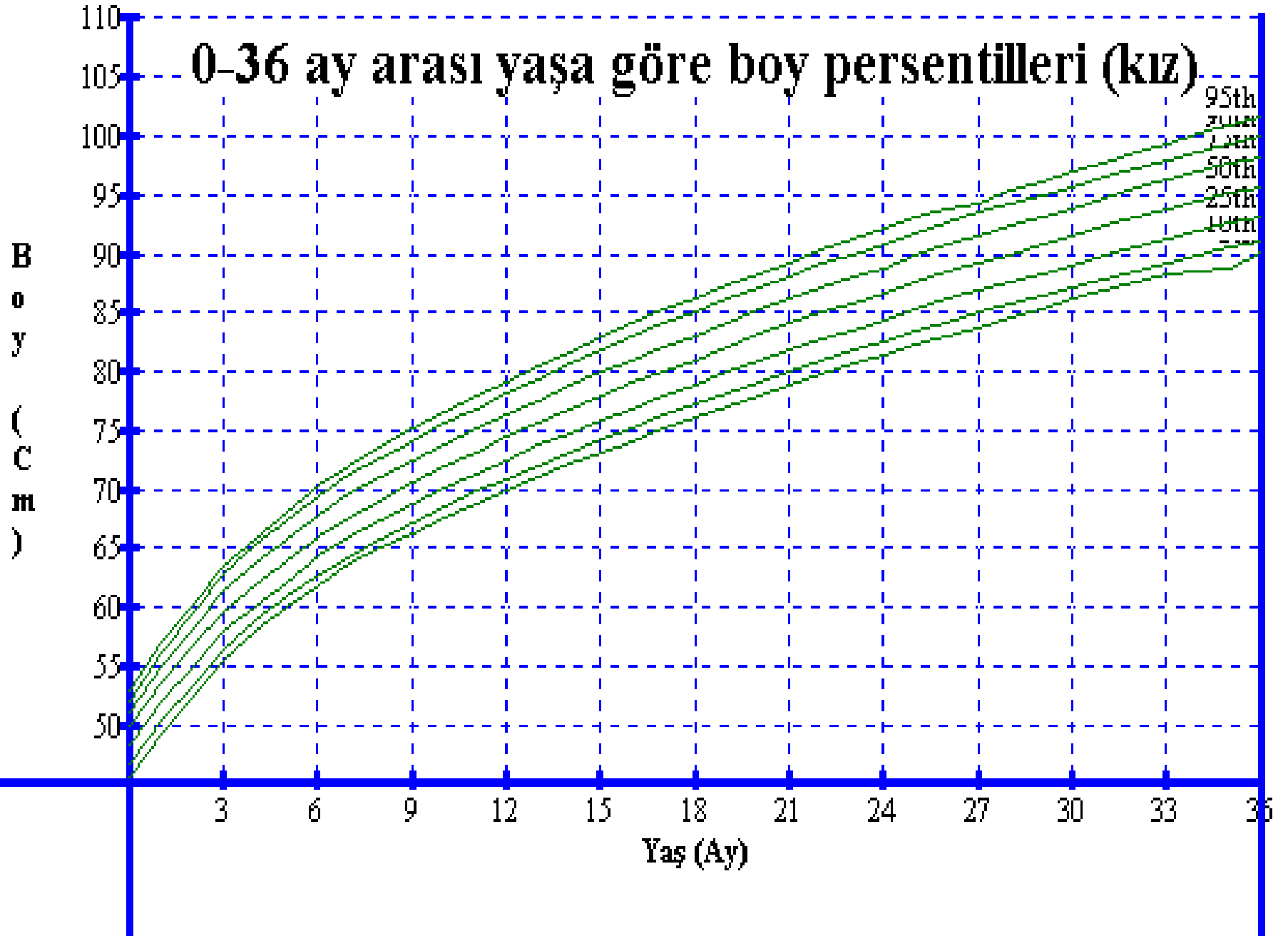
A
ğ
ı
r
l
ı
k
(
K
g
)

95th
90th
75th
50th
25th
10th
5th

Yaş (Ay)

0-36 ay arası yaşa göre boy persentilleri (kız)

ekmekteknesi@yahoo.com

ekmekteknesi@yahoo.com

